

Ove godine Svjetski meteorološki dan pada u vrijeme vikenda, zbog čega smo ga odlučili obilježiti dva dana ranije. Ujedno smo u prilici obilježiti i Svjetski dan voda, koji je 22. ožujka na svojoj Generalnoj skupštini 1993. godine proglasila organizacija Ujedinjenih naroda.

Svjetski meteorološki dan, 23. ožujka, je malo stariji i obilježava se kao spomen na dan kada je 1950. godine stupila na snagu Konvencija temeljem koje je Svjetska meteorološka organizacija postala specijalizirana agencija Ujedinjenih naroda. Time je, prije 64 godine, Svjetska meteorološka organizacija zamijenila dotadašnju Međunarodnu meteorološku organizaciju iz daleke 1873. godine.

Svake godine ovaj se dan, baš kao i Dan voda, već tradicionalno obilježava u znaku teme koja je od interesa za cijelo čovječanstvo.

Ovogodišnja tema Svjetskog meteorološkog dana posvećena je uključivanju mladih u zbivanja s vremenom i klimom bilo da je riječ o jačanju njihove uloge u praćenju i prognozi vremena i klime ili pak o osiguranju budućnosti mladih u novim klimatskim, pa tako i vremenskim uvjetima. Danas ljudi u dobi od 15 do 24 godine čine više od šestine svjetske populacije. U usporedbi s njihovim vršnjacima prije 50 godina, mladi su u prosjeku zdraviji, obrazovaniji i vještiji. Tehnologije prožimaju njihove živote i to im omogućuje bolje povezivanje i komunikaciju sa svijetom. Mnogi od današnjih mladih živjet će u drugoj polovici ovog stoljeća i suočiti se sa sve izraženijim posljedicama globalnog zatopljenja. Baš zato Svjetska meteorološka organizacija ohrabruje mlade ljude da povećaju svoje spoznaje i znanje o vremenu i klimi te da aktivno utječu na prilagodbu na klimatske promjene kao i na smanjenje njihovih uzroka.

Temperatura atmosfere i oceana i dalje raste, ledene kape i ledenjaci se smanjuju, razina mora raste, a ekstremni vremenski i klimatski događaji sve su češći i sve intenzivniji.

Tako je 2013. godina još jednom širom svijeta pokazala dramatične učinke suša, toplinskih valova, poplava i tropskih ciklona na ljude i materijalna dobra. Time je prošla godina nedvojbeno upozorila na to što možemo očekivati kao rezultat promjene klime pod djelovanjem čovjeka. To su u Hrvatskoj pokazale i velike poplave već na početku 2014. Valja znati da se 13, od ukupno 14 ikad zabilježenih najtoplijih godina, dogodilo u 21. stoljeću i da su zadnja tri desetljeća bila toplija od prethodnih, pri čemu je najtoplije desetljeće ikad zabilježeno bilo desetljeće od 2001 do 2010.

Utjecaj čovjeka na klimatski sustav je nedvojben. Globalna koncentracija ugljik dioksida i drugih stakleničkih plinova u atmosferi raste nesmanjenim intenzitetom i doseže razinu bez presedana u ljudskoj povijesti. Održavanje naše ovisnosti o fosilnim gorivima dovest će nas do

daljnjeg zatopljavanja planeta. Do kraja stoljeća temperatura može biti i do 4 celzijeva stupnja viša od one iz predindustrijskog doba.

S druge strane, ograničavanje zagrijavanja na manje od 2 celzijeva stupnja na stoljeće i dalje je moguće, ali to zahtijeva brže i značajnije smanjenje emisije stakleničkih plinova. Svjetska mladež može biti snažan činitelj u provedbi i ostvarenju ovog cilja. Aktivnosti vezane uz klimatske promjene, nisu samo one koje se odnose na smanjenje emisije ugljik dioksida, već se tiču samih ljudi i vrijednosti koje dijele kao i njihove spremnosti da se bore za njih. Mladi ljudi su izvor ideja, inovacija i svježih, neopterećenih pristupa problemima kao i njihovim rješenjima.

Ovom prilikom Svjetska meteorološka organizacija koristi Svjetski meteorološki dan također i kao poziv mladim ljudima, posebno ženama, da odaberu meteorologiju kao svoju profesiju i postanu prvaci u podršci aktivnostima koje će doprinijeti sigurnosti i blagostanju društva. Kao što su i izazovi s kojima se suočavaju nove generacije ogromni tako i prilike za odziv nikada nisu bile veće.

U svemu tome presudnu ulogu imaju nacionalne meteorološke i hidrološke službe, obrazovne institucije svih profila i mediji. U Hrvatskoj veliku ulogu u tome ima Državni hidrometeorološki zavod i akademska zajednica, posebno Geofizički odsjek, kroz svoju komplementarnu ulogu u proizvodnji informacije, istraživanju, obrazovanju i zapošljavanju mladih.

Završio bih s izjavom savjetnika za mlade generalnog tajnika Ujedinjenih Naroda koji je rekao sljedeće: " Mladi predstavljaju glavninu populacije u mnogim zemljama širom svijeta. Oni kroz svoju kolektivnu svijest i djelovanje imaju snage usmjeriti naše društvo na smanjenje emisije stakleničkih plinova i otpornost na negativne učinke promjene klime. Moramo formalno i neformalno jačati sustav obrazovanja o klimi i klimatskim promjenama kako bismo promovirali održivost razvoja i podržali mlade kao prvake u zaštiti okoliša i prirode u njihovim sredinama. Moramo osigurati spremnost mladih da se pridruže nužno potrebnim zelenim ekonomijama širom svijeta. Valja znati da uvijek postoji Plan B, no ne postoji Planet B!“